

RIKSTEATRET

Peer Gynt

HØSTTURNÉ 1960

Kr. 1.00

N° 4711

TOSCA

EAU DE COLOGNE

TIL EN
FESTLIG AFTEN

Den forener
4711 Kölnisch
Eau de Cologne's
friskhet
med den
kostelige
duft av
Tosca.

DA PEER GYNT BLE TIL

— *Efter «Brand» fulgte «Peer Gynt» likesom av seg selv, skrev Ibsen i 1870.*

«Brand» var jo dramaet om mannen som krevde intet eller alt, idealisten som aldri kunne gå utenom, som ofret alt for sin religion og dens ubønhørlige krav. Hans absolutte motstykke er livsløgneren Peer Gynt, han som hele sitt liv går utenom, som er seg selv nok og som nekter «å se skjebnen under øyne». Men likevel: *Av seg selv?*

I 1864 forlot Ibsen Norge og dro til Roma, bitter og med en følelse av å ha mislykkedes. Han hadde gjort en meget tvilsom karriere som teaterdirektør, og heller ikke som dikter hadde han slått igjennom. Hans økonomi hadde lenge vært særdeles frynsete, og han følte seg ille ansett.

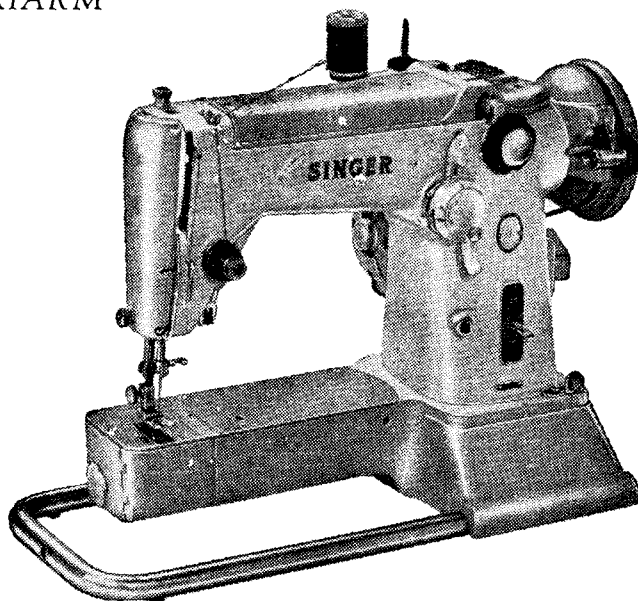
I løpet av 1865 gjorde han så «Brand» ferdig, — fylt av bitterhet mot sine landsmenn som han følte til en viss grad hadde forstøtt ham gjorde han boken til et krasst angrep på nordmennene, på deres store talemåter og enda større feighet. I spenning gikk han i Roma og ventet på hvordan denne tordentale ville bli mottatt hjemme. Fattig og utsluttet, svingende mellom frykt og håp, fylt av visshet på seg selv og likevel usikker gjennomlevde han en plagsom og uendelig vinter, som ble desto lengre fordi et viktig brev mellom Ibsen og hans forlegger var kommet på avveie, slik at begge i månedsvis gikk og ventet på svar fra den andre.

På vårparten 1866 kom endelig «Brand» ut. Og så når meldingene hjemmefra Ibsen: Der må trykkes flere opplag, stadig flere opplag, boken blir diskutert og berømmet i alle kretser, den er intet mindre enn en litterær sensasjon! Ibsen kan puste lettet ut; ja, mere enn det: Sommeren 1866 bevilger Stortinget ham endog diktergasje, noe bare Bjørnson hadde før ham. Samfunnsrefseren blir belønnet av samfunnet! For Ibsen selv betyr dette ikke bare at hans økonomiske bekym-

Henrik Ibsen på den tid han skrev «Peer Gynt».

Den nye
SINGER 320 automatic
med *FRIARM*

Automatisk svingnålmaskin med fingertippkontroll

SINGER

Egne forretninger i Alesund, Bergen, Drammen, Fredrikstad, Hamar, Oslo, Skien, Stavanger, Tromsø og Trondheim. Forøvrig representert ved forhandlere over hele landet.

ringer er forbi, det betyr også at han nå vet seg anerkjent. Han er ikke lengre en utstøtt, forsoffen bohém og mislykket dikter. Nå har han fått visshet for sin oppgave.

Og nå kunne han skrive «Peer Gynt», «Brand»s motstykke! For første og siste gang i sin produksjon slipper han seg fullstendig løs; han galdrer, han seider, han skratter, han håner; de lykkelige innfallene strømmer på ham og han fester dem på papiret like fort som de melder seg. «Peer Gynt» adskiller seg fra alle Ibsens øvrige dramaer. Hvor han ellers stiller de strengeste krav til den sceniske oppbygging, til knapphet og stringens, slipper han seg i «Peer Gynt» fullstendig løs, -- vi er i «Dovregubbens hall, i Sahara, i dårkisten, på havet; og Peer Gynts lettbente, løsmunne filosof, sammen med det dype alvor som ligger bak personen Peer og den ekte, skinnende poesi som verket er så rikt på gjør «Peer Gynt» til det merkeligste verk i hele den norske litteratur. Det er tidfestet, og likevel tidløst, det er den kyniske historien om en kunstnernatur som aldri kommer lengre enn til ørkesløst dagdrømmeri, men samtidig er det så almenmenneskelig at hele verden har del i det (en japansk litterat hevdet engang at Peer Gynt var en utpreget japansk skikkelse), det er fortolket og dissekert av de skarpeste hjerter på alle språk; likevel har det stadig noe nytt å gi oss, uansett hvilken side vi nærmer oss det fra.

Vanligvis gjennomarbeidet Ibsen sine skuespill i 3 forskjellige stadier. Men manuskriptet til «Peer Gynt» bærer tydelig preg av å være den første fullstendige utarbeidelse, -- han hadde ikke behov for å omarbeide det. Så sikker var han denne gang på sin form.

Etter en «Peer Gynt»-forestilling på Det kongelige Theater i København i 1913 skrev en kjent anmelder:

«Trods alt er Teatret i Virkeligheden hjælpeløst overfor et Værk som dette . . . Dets Poesi sprænger alle Rammer. Det hører hjemme paa en anden Skueplads, hvor der er svimlende højt og afgrundsdypt, i vort Sind, naar Geniet har bemægtiget sig det og kogler i det efter sine vildeste Luner . . .» ◇

Deres bankforretninger vil alltid være
i trygge hender hos oss.

BØNDERNES BANK A/S

OSLO — SKIEN — STAVANGER — TRONDHEIM

I vårt selskap blir De møtt med
elskverdighet, forståelse og service.

De vil *trives*
med forsikring i

NORSKE LIV

Stiftet 1844

PEER GYNT PÅ RIKSTEATRET

Av Barthold Halle.

Det er vel riktig å gjøre klart med en gang at ingen av dem som står bak denne forestillingen mener at «Peer Gynt» bør spilles av bare ni skuespillere. Men fordi Riksteatret ønsker å nå fram også til mindre scener med «Peer Gynt», foreligger det en oppgave med en bestemt begrenset ramme, og denne oppgaven har vist seg å være svært interessent. Det kan være nyttig å se litt på hva vi mister og om vi kanskje vinner noe ved denne begrensningen.

Det er uten videre klart at vi må gi avkall på store opptrin som kunne vært festlige eller teatermessig virkningsfulle. Mylderet og dansen i bryllupet på Hægstad blir borte; det blir ikke mange småtroll å se i Dovregubbens ball, og det blir ingen store, flotte scenebilder av norske fjell eller afrikanske palmelunder.

Sannsynligvis mister vi noe på denne måten. Men la oss straks se den lyse siden ved den saken; vi blir kvitt en masse uvesentligheter og unødvendige problemer. Man slipper å studere på om gjestene på Hægstad virkelig kan danse folkedans, og på om småtrollene er barn eller sammenkropte voksne, og det viktigste: Kanskje de store bildene ville ha dekket for de bildene De selv har dannet Dem av landskapene Peer Gynt drar gjennom på sin livsvei. For vi danner oss alle visse bilder eller gjør oss visse forestillinger når Peer nevnes. Personen Peer er mer levende enn de fleste mennesker, -- han betegner en slags kunstens seier over virkligheten. Vi avbilder ham jo til og med på renbukken, enda bukkerittet var noe han bare løy i hop, -- eller skal vi ikke heller si *diktet*. Vi har et håp om at vår forestilling kan friste til å dikte med i høyere grad enn vanlig er; kanskje kan De selv omgi ordene med noe av den ramme Deres egen fantasi har skapt omkring Peer. Når vi ikke kan realisere store scenebilder, vinner vi også tid som ellers ville gått med til løsning av tekniske problemer. Denne tiden kommer teksten til gode. Vi stryker mindre enn vanlig. Kanskje kan også replikken i naken form, avkledd det vi kunne kalle ytre apparatur, få det som egentlig står i teksten og det «Peer Gynt» egentlig dreier seg om til å stå klarere for Dem.

En mangel er det vel også at De må finne Dem i å se skuespillerne gå igjen i mange roller. Noen steder er det så knapp tid at de må nøye seg med en markering i maske og kostyme for å vise at de forestiller en ny person. Vi har tatt konsekvensen av dette, og skuespillerne bærer derfor gjennom hele stykket et slags grunnkostyme som bare

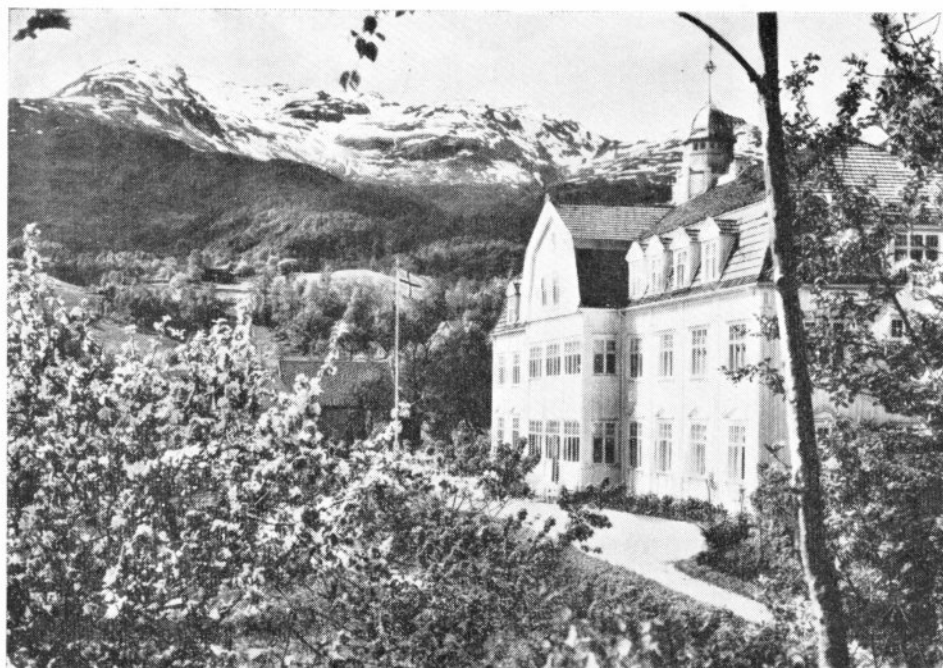
OLE HUSTAD

SKOMAKERMESTER

Spesialitet: Ortopedisk Skotøy

Telefon 33 69 38

Bjerregårdsgt. 49

Ta
turen
om
Sauda

Ny høyfjellsvei mellom
Røldal og Sauda viser Dem
Vestlandets fjell og fjorder.

—
Vi byr Dem avkobling og
hvile i herlige omgivelser,
til rimelige priser.

Åpent hele året.
Alle rettigheter.

— — —
SAUDA FJORD HOTEL

tidl. Saude Turisthotel

SAUDASJØEN, Ryfylke

delvis blir forandret under spilllets gang. Det kan ha noe positivt for seg det også: dette at De på en måte ser skuespilleren samtidig med den person han forestiller. Erfaringsmessig kan en slik spillemåte virke stimulerende på tilskuernes fantasi.

Med den nye musikken vil vi ikke ha sagt noe om hverken Grieg eller Sæverud. Det har bare stått klart for oss at forestillingens enkle ytre form, og de begrensninger en turné setter, krevde sin spesielle musikk. Vi vil heller ikke med denne forestillingen delta i en diskusjon om hva slags drama «Peer Gynt» egentlig er; en blomst av romantikken eller et antiromantisk verk. Vi har forsøkt å se bare på teksten. Den skildrer en menneskeskjebne som er svært karakteristisk og nærmest uhyggelig vanlig i grunndragene: et rikt utrustet menneske som mer eller mindre ødelegger seg selv ved alltid å velge den minste motstands vei gjennom livet. Utgangspunktet for Peer er vanskelig nok. Av natur er han en fremmed i bygden, en begavelse med kunstnersinn som blir til en bygdebohem. Det er ikke lett for en slik å kjenne presset av den kompakte sunne fornuft omkring seg. Så bøyer Peer unna. Han flykter for alle besværigheter og dikter om på en ubehagelig virkelighet med frodig fantasi og stort talent. Så ser vi etter hvert hvordan denne legningen hindrer ham i å knytte dype og varige kontakter med andre mennesker. Han skyr det båndet som følger med å engasjere seg til bunns følelsesmessig. Han blir uten kjærlighet i seg og omkring seg. I Afrika-akten er han enda en munter kyniker som lenge holder seg flytende i gleden over denne verdens goder. Men den fargerike bruderøveren fra første akt, som vi tilgir litt for hans overmøt og prektige villskap, er blitt til en litt latterlig middelaldrende herre, som gjør et forgjeves forsøk på å bortføre Anitra. Og 5. akt levner ikke mye forsonende. Ensomheten er blitt noe uhyggelig. Ingen menneskevarme går ut fra den gamle Peer og ingen trenger inn til ham. Han går bokstavelig talt rundt og ser på sitt livs ruiner. Men vi ser at skyldfølelsen er dypt plantet i ham. Anelsen om at livet kunne vært levet annerledes, om at han var eslet til en blinkende knapp på verdensvesten har ligget dypt i ham. Den viser seg i hans renhetslengsel, som er et gjennomgangsmotiv i de tre første aktene. Jens Bolling har vært sterkt opptatt av denne siden ved Peer. Den forteller om skam over egen framferd, men kanskje også at det som omgivelsene regnet for gjengs og bra ikke var nok for Peers natur. Han kunne blitt en himmelstormer.

Hva forteller slutten oss? Er Solveig et utvendig litterært symbol på den store, frelsende kjærlighet, er hun enslags moderkvinne som alt liv vender tilbake til, eller er hun der bare for at stykket skal slutte

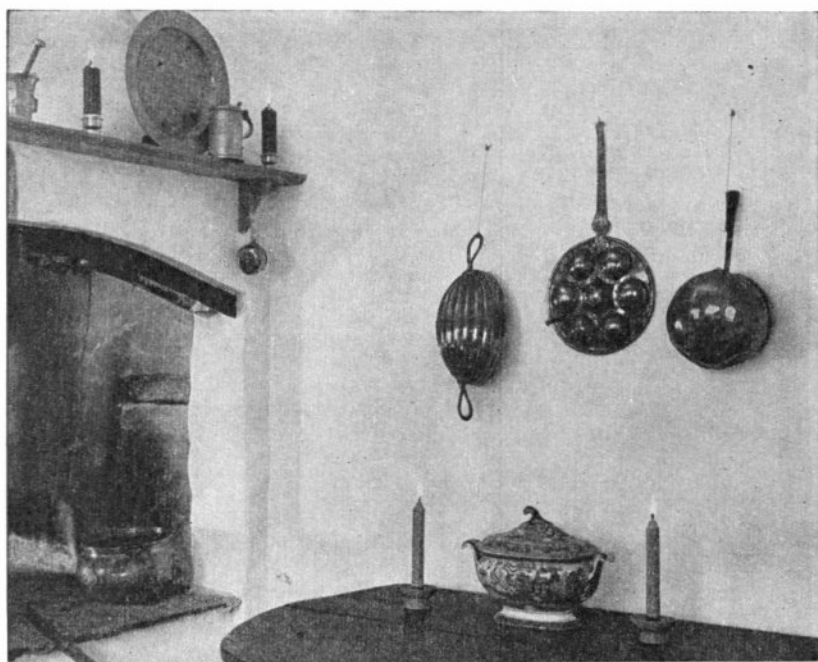
Forts. s. 25

Strand Hotel

GJØVIK

90 mod. værelser	Selskapslokaler	Spisesal
Med. fys. institutt	for inntil 350 pers.	Takterrasse
Svømmehall	Bykroen	Friluftrestaurant
Badstue	Cafeteria	Alle rettigheter

Tlf. Gjøvik 72 120

Kaminlys

Kjertelys

Baroklys

Kronelys

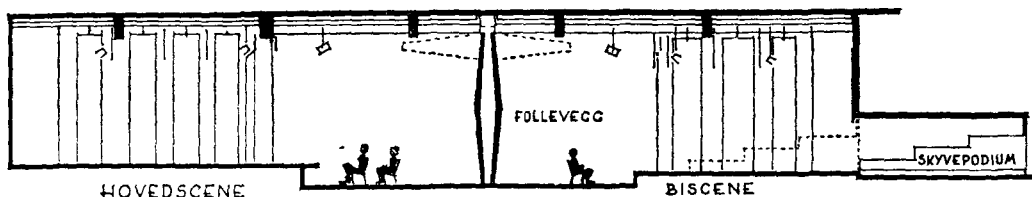
I HUS OG I HYTTE
TIL FEST OG TIL NYTTE

Gir effekt i interiøret!

Mauritzens
LYS

DET BESTE SOM BYS

Velkommen til oss i Njårdhallen!

Blant Riksteatrets nye lokaler i Njårdhallen på Smestad er også en teatersal som på mange måter betegner noe nytt. Ved hjelp av en sinnrik, heisbar skillevegg som til vanlig folder seg pent sammen i taket i teatersalen, kan nemlig salen deles i to, så effektivt at ingen lyd av normal styrke slipper gjennom fra den ene siden av veggene til den andre. I teatersalens bakre halvdel skyver man så de øverste trinene i amfioppbygget bakover. Dette glir på skinner inn i et eget kjellerrom, hvoretter fremkommer enda en scene, på tegningen merket «Biscene», som også fyller Riksteatrets vanlige krav til størrelse og teknisk innredning.

Den faste scenen har vi døpt «Henrik». Den er på 125 m² og svarer i alt vesentlig til de krav som er normert til B-scenen i Riksteatrets teaterhåndbok «Vi rigger en scene». Den gir plass for de største forestillinger Riksteatret sender ut. Scenåpningen er 7,5 m bred og 3,6 m høy. Scenedybden er 7,5 m og den totale bredde 14,5 m. Scenen er rigget med 20 heisbare trekk og utstyrt med forteppe, sidetepper og sufitter. Fra stillverket fører 36 kurser for scenebelysning.

Den andre scenen, som altså kan omgjøres til amfi, har vi kalt «Pernille». Den er noe mindre enn «Henrik», og tilsvarer omtrent Riksteatrets C-scene, det vil si den minste scenen teatret kan spille på. «Pernille» er sceneteknisk utstyrt som sin storebror. Det mest interessante ved henne er at både hun selv og alt det tekniske er fullstendig kamuflert, slik at når hun ikke er i bruk, behøver ingen å ane noesomhelst om hennes eksistens. Alt riggutstyret er skjult over takhimlingen, og hele den tekniske manøvrering finner sted i et lite tilstøtende side-rom, som kan adskilles fullstendig fra teatersalen.

Njårdhallens utførende arkitekter er Olav Tveten og Frode Rinnan med arkitekt Roar Wik som medarbeider. Det teatertekniske anlegget i sal, på scener, i verksted og garderobes m. m. er planlagt av Riks-

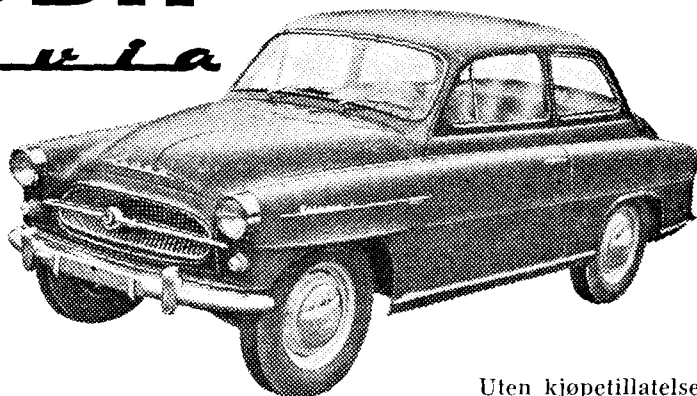
LIVSFORSIKRING PENSJONSFORSIKRING

Er Deres forsikring stor nok?

GJENSIDIGE
BESTÅR

ŠKODA

Octavia

Uten kjøpetillatelse

Be om demonstrasjon hos nærmeste forhandler.

SKODA-FORHANDLERE:

1. Andersen, Paul S., Bodø
2. Asker og Bærum Autoco., Nesbru
3. Auestad Automobil- og Maskinforretning A/S, Stavanger
4. Autodiesel A/S, Sunndalsøra
5. Balchen's Bil & Motorservice, Kristiansand S.
6. A/S Bil, Trondheim
7. Bilco A/S, Gjøvik
8. Bilco, Th. Jahrnes, Mo i Rana
9. A/S Bil & Maskiner, Kr.sund N.
10. Borg Bil A/S, Sarpsborg
11. Bråthen, Sverre, Ringnes Bilservice, Bilhjulet, Gjørsjøen
12. Buskerud Bil A/S, Hønefoss
13. Båtnes, Rolf, Tromsø
14. Centralgaragen A/S, Drammen
15. Elverum Sport, Elverum
16. Gulbrandsen, Olav A/S, Grønlandsleiret 47, Oslo
17. Gurholt & Co., Johs., Skien
18. Halseth A/S, Brødr., Ålesund
19. Johannessen, Per V. & Co., Lillehammer
20. Johannessen, Sigurd, Hamar
21. Kongsberg Motorsykkelverksted, Kongsberg
22. Landaasen & Co. Eftf., S. J., Arendal
23. Lange, Jørgen, Molde
24. Mikkelsen, Ellif, Harstad
25. Nanset Standard, Larvik
26. Nilsen & Aas Bilverksted, Narvik N.
27. Olsen, Elgard, Odda
28. Ryen, A. A., Notodden
29. Rygge Auto A/S, Rygge pr. Moss
30. Rødsveiens Bensinstasjon, Halden
31. Sannes & Co., Kolbein, Haugesund
32. Salvesen, Brødr. Auto, Flekkefjord
33. Solheim Karosseriverksted, Mosjøen
34. Tangen, Hans Chr. Bil & Maskinforretning, Kløfta
35. Valdres Auto, Fagernes

Hovedimportør:

F. E. Dahl & Co. A.s.

Sandakerveien 35 b og Kirkeveien 40 — Oslo

Tlf. 60 63 36 - 46 80 25

teatrets arkitektkonsulent, arkitekt Ulf Colbjørnsen og turnésjef Karl Ellert Wiik i samarbeid med arkitekt Roar Wik, - for det lystekniske anleggets vedkommende også i intimt samarbeide med byggets elektrotekniske konsulent, siv. ing. Olav Kildal. Scenerigg og stillverk er levert av teaterutstyrsfirmaet A/S Elpag, Oslo. Scenetepper er levert gjennom G. A. Carlsen, og firma Colbjørnsen & Co., Oslo har levert XY-profiler for bygging av arbeidsbenker og reoler i verksted og lager. Teatrets egne teknikere og andre teaterfolk har dessuten hjulpet til under monteringen av alt utstyret. Alle har sett dette som en meget interessant oppgave, og gått helljertet inn for å gjøre løsningen så lykkelig som mulig.

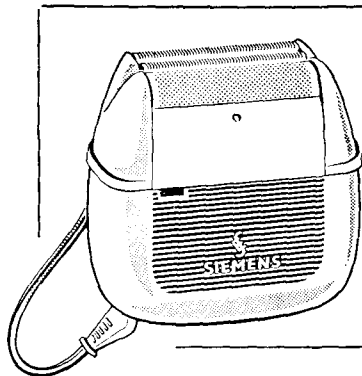
Riksteatret har altså i ett eneste lokale to prøvescener og et teaterlokale med plass til 350 mennesker. Utførelsen er enkel, men elegant, og en rekke kjente nordiske teaterfolk har allerede uttalt sin store anerkjennelse og misunnelse overfor Riksteatret. Lyskasteranlegget er lagt opp slik at salen kan brukes både til tittleskapsteater og arena-teater: - alt er mulig her, kanskje unntatt opera - noen orkestergrav har man ikke funnet det påkrevet å lage.

Når vi skriver så relativt omstendelig om hvordan det scenetekniske er løst her i Riksteatrets egne lokaler, har vi en meget bestemt hensikt. Vi håper nemlig at alle som ulover landet går rundt og sysler med planer om å bygge teaterlokale, samfunnshus eller lignende, og alle som spekulerer på hvordan de mon skal få innredet en scene som ikke tar for stor plass, eller en scene som kan skjules, i for eksempel gymnastikksaler eller forsamlingslokaler - alle dere må mere enn gjerne komme til Oslo og se hvordan vi har fått det. Vi vil holde åpne dører her hos oss i Njårdhallen for alle som ønsker å komme på besøk, og kan besøket gi impulser til løsning av scenetekniske problemer hjemme hos dere, er vi henrykt. Grupper eller enkeltpersoner er hjertelig velkommen til en omvisning, når vi bare blir underrettet på forhånd.

Skriv til oss - adressen er

Riksteatret, Sorkedalsvn. 106, Oslo- Smestad.

så skal vi gjøre hva vi kan for at de erfaringer vi har høstet gjennom 10 år på reise rundt land og strand og nyttiggjort oss selv her i Njårdhallen, kan komme alle teaterbyggere mellom Mandal og Hammerfest til gode!

De får en virkelig ny
barberingsfølelse ved bruk av
SIEMENS BARBERMASKIN
med tandemsnitt

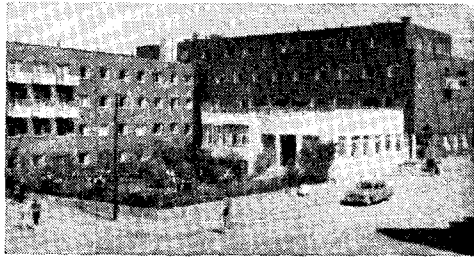
Veil. pris kr. 155.00

Fåes i elektriske bransjeforretninger

MIDT I NORGE

LANDETS KONGRESSBY MED

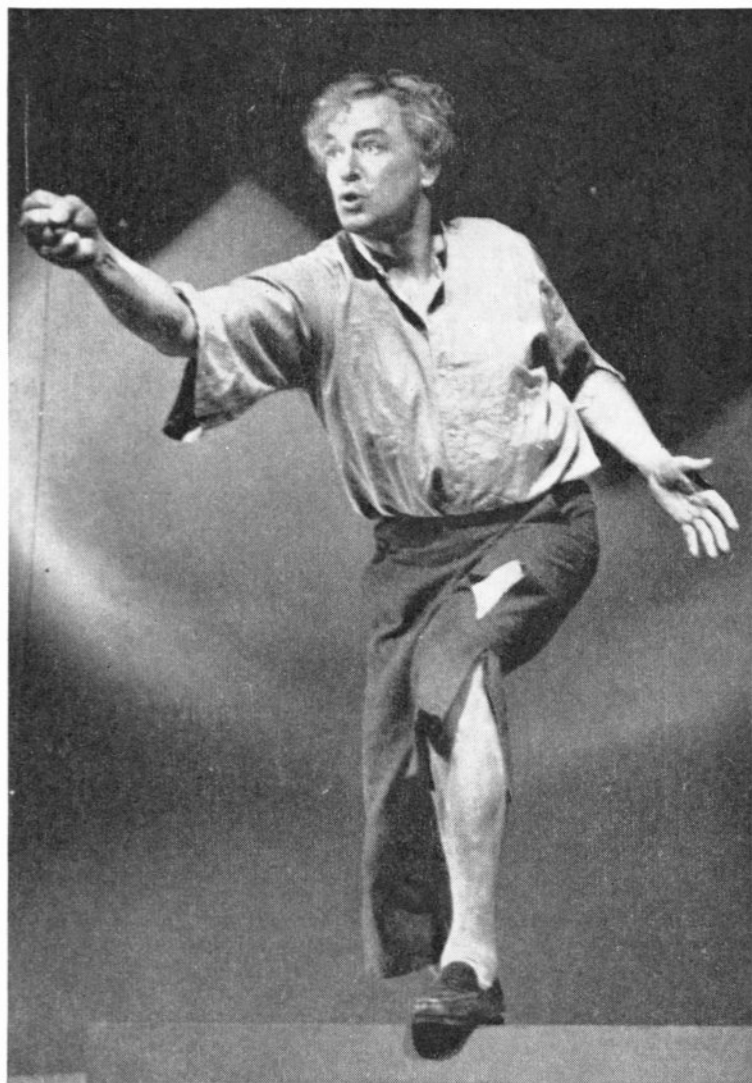

- GODT KJØKKEN
- VIN OG ØL
- KONGRESS-SALER
- SPISALER
- NORDENFJELDSKES
MODERNE KAFETERIA
- ISKREMBAREN «REKRUTTEN»

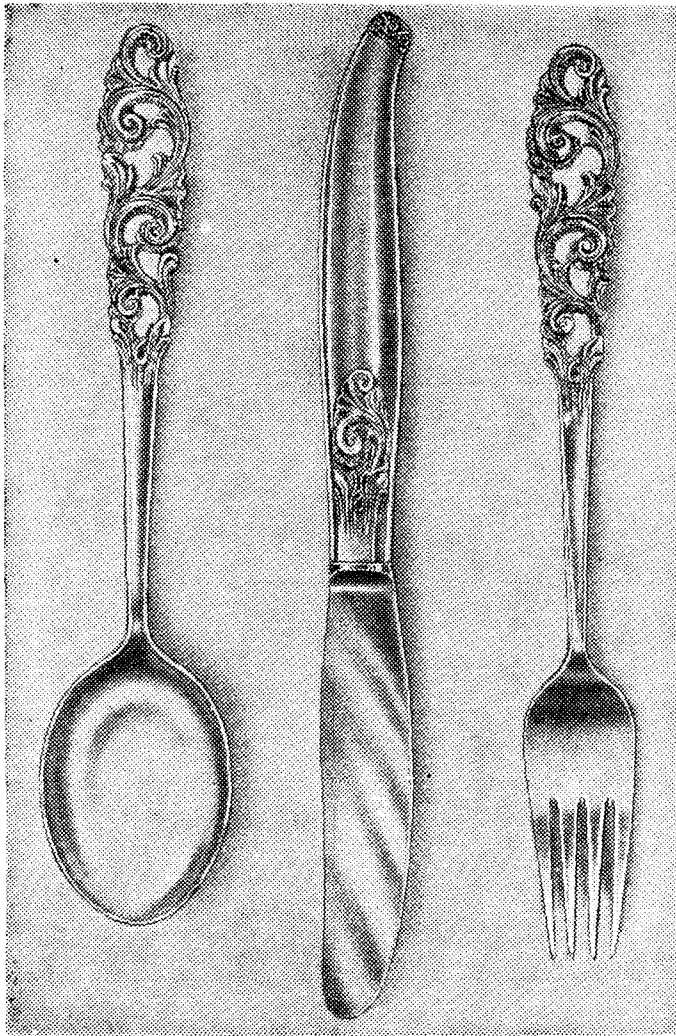
FORNØYDE GJESTER -

Grand
HOTELL
STEINKJER

VÅR BESTE REKLAME

— Slott over slott seg bygger!
Hei; for en skinnende port!

TELESØLV

Føres av landets gullsmeder

Brødrene Mylius Als

KRAGERØ

RIKSTEATRETS JUBILEUMSBØKER

«Rundt land og strand» av teatersjef Frits von der Lippe, som skildrer Riksteatret gjennom 10 år, får De ved å sende 1 kr. til Riksteatret, Smestad.

«Riksteater før Riksteatret» av universitetsbibliotekar Øyvind Anker skildrer det farverige teaterlivet rundt om i Norge i forrige århundre. Boken koster kr. 9.— hos bokhandlerne eller fra Riksteatret, Smestad.

— Hei, jeg kan ride
rakt gjennom luften på gilde heste!

Peer Gynt på Hægstadtunet.

Norges Brannkasse

FORSIKRINGSTAKERNES EGET SELSKAP

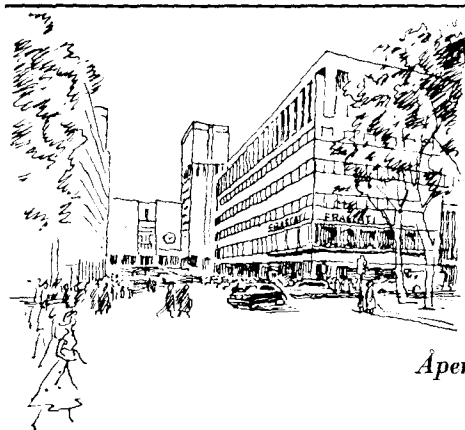
Peer Gynt

Et dramatisk dikt av

Henrik Ibsen

✱

Jens Bolling	Peer Gynt
Adolf Bjerke	Solveigs far Brudgommen Hoffrollet Mr. Cotton Begriffensfeldt, professor, dr. phil., forstander for dårekisten i Kairo En fremmed passasjer En mager person
Kolbjørn Brenda	Hægstadbonden Boygen Trumpeterstråle Hussein (Pennen) Skipperen Presten Knappestøperen
Gerd Jørgensen	Ase, Peer Gynts mor En seterjente
William Nyrén	Aslak smed Dovregubben von Eberkopf En fellah (Kong Apis) Kokken

Velkommen

FRAS

Et hyggelig sted v
Godt kjent

Åpent til kl. 1

Instruksjon: **Barthold Halle**

Dekorasjoner og kostymeskisser: *Kjell Stormoen*

Musikk: *Finn Ludt*

Draktene er utført på Riksteatrets systue under ledelse
av *Ragnhild Engebret*

(Handlingen, som begynner i førstningen av forrige århundre og slutter henimot 1860-årene, foregår dels i Gudbrandsdalen og på høyfjellene der omkring, dels på kysten av Marokko, dels i ørkenen Sahara, i dårekisten i Kairo, på havet osv.)

Sigrid Anita Rummelhoff	<i>Lille Helga</i> <i>Ingrid, datter på Hægstad</i> <i>En seterjente</i> <i>Den grønnklede</i> <i>Anitra, en beduinerhøvdings datter</i>
Randi Sommer	<i>Solveig</i> <i>En seterjente</i>

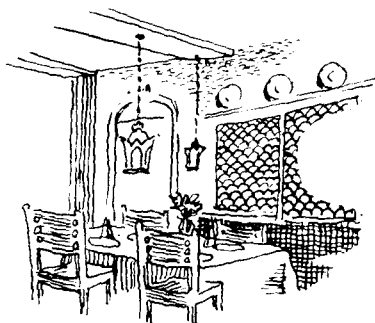
I mindre roller medvirker *Jorunn Fjærli* (Solveigs mor, brudgommens mor, husmannskonen Kari, en beduinerkvinne), *Beth Jonsrud* (en beduinerkvinne), *Sverre Robert Nilsen* (en gutt på Hægstad, båtsmannen, lensmannen) og *Jan Erik Sætherø* (monsieur Ballon).

Turnéleder: *Kolbjørn Brenda*

Teknisk ansvarlig: *Erling Borgen*

til Oslo og
SCATI

ed Nationalteatret
for god mat

Musikk

Hotell Astoria

Hamar

Telefon 21 690

80

fullt moderne værelser,
130 senger, stor kafé
— spisesal —
selskapsrom

Gjennomreisende
innta Deres måltider i
våre hyggelige lokaler.
Astoria er kjent for god
mat og kaffe.
Utsøkte smørbrød

Middags- og aftenunder-
holdning av de beste
pianister

Hotell Astoria

Telefon 21 690

Hamar

*Begriffenfeldt: — De personligheter som før kalles gale
ble nemlig i aftes kl. 11 normale —*

Fra dårekisten i Kairo.

Oppland Turisthotell, Lillehammer

Vinter og sommer, vår og høst

Oppland er hotellet
for en hyggelig ferie

**Henv. Reisebyrå eller
direkte: Telefon 51 528**

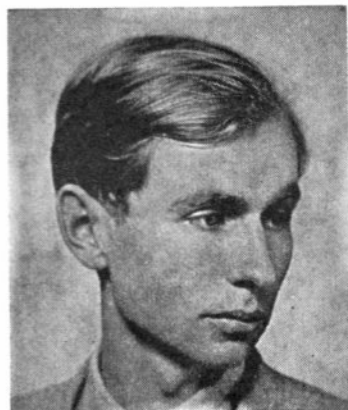

Vikersund Bad

2½ time fra Oslo V. — lege H. HAAVIK

Spesialist i reumatiske sykdommer

Barthold Halle

Finn Ludt

Kjell Stormoen

Ragnhild Engebret

ARTHUR KLÆBO

Farlige fjell

Eit drama om norsk natur.

Eit epos om norske menneskelagnader.

Ny, rikt ill. utgåve!

Samla opplag 70 000

Pris ib. kr. 28.00

FONNA

Varme føtter gir jevn kroppsvarme

*Alpina er laget av
impregnerert sort ullforet
peau de pêche og har
formstøpt gummisåle,
isolerende, tykk mellom
såle, gelenkstøtte.*

Veiledende
pris:
Kr. 26.70
til kr. 31.10

stedding's

*Stikk bena i Alpina
- støvlettene som luner
og varmer.*

ROMIKA

Modell: **ALPINA**

FABRIKANT: ALF BILLUNG - OSLO

«Det norskeste norske - -»

Hvorfor kan man ikke læse bogen som et dikt? Thi som et sådant har jeg dog skrevet den . . . Mitt næste arbejde bliver rimeligvis et skuespill for teatret.

Henrik Ibsen 1868.

Jeg anser «Peer Gynt» som det av mine værker, der mindst er egnet til at forstås udenfor de skandinaviske lande.

Henrik Ibsen.

I 1956 arrangerte Universitetsbiblioteket i Oslo en minneutstilling for Henrik Ibsen. Der fantes det utgaver av «Peer Gynt»-oversettelser til følgende språk: Engelsk, esperanto, finsk, fransk, hebraisk, nederlandsk, islandsk, italiensk, kroatisk, lettisk, platt-tysk, polsk, rumensk, russisk, spansk, svensk, tyrkisk, tysk og ungarsk.

Ved samme utstilling fantes det fotografier fra «Peer Gynt»-forestillinger i Paris, Washington, Lwow, Praha, København, Tallin, Helsinki, Lodz, Durban, Stockholm, Amsterdam, Berlin, Düsseldorf, Wien og Moskva, foruten fra oppsetninger ved samtlige norske teatre, frasett Riksteatret. Men «Peer Gynt»s utbredelse er mye større enn som så. Siden premieren på Christiania Theater 24. februar 1876, har stykket stått på det faste repertoare ved en hel rekke kjente teatre over størsteparten av verden. Stykket har gått minst tre ganger i New York -- senest på Broadway i fjor, og amerikanerne, -- som har uttalt at de har funnet plenty med sex i Ibsens drama, -- har også filmet det. Man skrev der sogar en såkalt «Novel of the Film», hvor det mellom 3. og 4. akt ble føyet til en rekke fantastiske opplevelser Peer skulle hatt i Amerika. Tilføyelsene var, sier Francis Bull, «ikke nettopp preget av Ibsens ånd . . .»

I 1938 laget den kjente tyske komponisten Werner Egk en opera over «Peer Gynt». Operaen gjorde stor lykke, og har vært meget spilt i Tyskland. I London har «Peer Gynt» vært spilt flere ganger. Både engelsk og amerikansk fjernsyn har vist forestillingen. I Hamburg er «Peer Gynt» en trofast gjenganger på teaterplakatene.

Og sånn kunne man visst fortsette å ramse opp. Overalt er det byens, som regel landets fremste skuespillere som får i oppdrag å tolke hovedrollene i dette Ibsens merkelige mesterverk.

Kunstgjødsel - Kraftfor - Såvarer

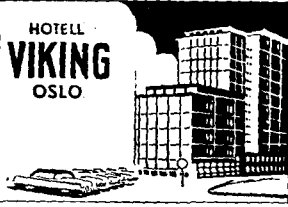
Maskiner m. m. m.

Felleskjøpet, Oslo

Besøk våre hoteller

H

HOTELL
VIKING
OSLO

ADMINISTRASJON: 4/8 NORSK SPISEVUGNS

OPDAL
TURISTHOTEL
OPPDAL ST.
DOVRE

GRAND HOTELL
BELLEVUE
ÅNDALSNES

HAUGALAND
HOTELL
HAUGESUND

SELSKAP OSLO

Et av våre største og nyeste oppslagsverker innleder sin artikkel om «Peer Gynt» slik:

«P. regnes for det nasjonale hovedverk i vår litteratur; det er spunnet av eventyrfantasi og lyrikk, naturopplevelse og menneskekunnskap, farget av ånd og vidd, og inntar i norsk bokverden en lignende plass som f. eks. «Hamlet» i den engelske og «Faust» i den tyske litteratur . . .»

Siden utgivelsesdagen 14. november 1867 er «Peer Gynt» kommet i 28 opplag og trykt i 400 000 eksemplarer, -- Ibsens 23 skuespill er i alt trykt i 4 millioner eksemplarer bare for det norsk/danske marked. Hvor mange eksemplarer som er trykt i alt, på alle språk, er det vel vanskelig å få noen oversikt over, både når det gjelder Ibsens samlede og «Peer Gynt» alene.

At «Peer Gynt» ved siden av Bjørnsons bondefortellinger er virkelig norsk nasjonaleiendom, vil ingen benekte. Men at han igjen og igjen blir utropt som representant for det norske, er vel å ta ham litt for snevert; -- det later til at også andre enn Ibsens landsmenn har oppdaget sannheten i replikken

*Å, sludder, blodet er aldri så tynt,
en kjenner seg alltid i slekt med Peer Gynt --- .*

Forts. fra s. 7

pent? I alle fall kan vi vel bli enige om at hun står som et motstykke til Peer. Hun viser med sitt liv at evnen til å elske er det ene fornødne for et menneske, og at den som ikke vil binde seg, som ikke vil ta et annet menneskes sorger likemeget som gleder innover seg, han ender i en orken, og slik sett kan selv et liv fylt av eventyrlige begivenheter se merkelig tomt ut.

Som ethvert rikt dikterverk kan «Peer Gynt» tolkes i det uendelige. Vi forsøker på vår måte, uten noe ønske om å polemisere mot andre «Peer Gynt»-forestillinger. Vi håper at vår forestilling gir rom for tilskuerne til å beskjefte seg videre med den merkelige og merkelig nære Peer. Ingen behøver være enig i det som står skrevet her, det er forestillingen som teller. Og er De ikke enig i den, så gjør ikke det heller noe, bare den opptar Dem.

Bartold Halle

2 HOVEDKASSE- ROLLER

Art. nr. 256

IL-O-VAN's moderne,
tykkbunnede kokekar
med og uten skaft
leveres i flere størrelse

Billige feriebiletter . . .

er bare en av jernbanens moderasjonsformer. De vil finne en fullstendig oversikt over NSB's moderasjonsordning i folderen «Reis billig med Norges Statsbaner». De får folderen ved alle jernbanestasjoner og i reisebyråene, som også gjerne står til tjeneste med råd og opplysninger.

NORGES STATSBANER

Sagt om Peer Gynt – gjennom nesten 100 år:

En uke etter at «Peer Gynt» utkom, mottok Ibsen et brev som må ha gledet ham meget:

Kjæreste Ibsen! ---

. . . i Norge har ingen Mand og ingen Bog rakt *mig* den Hjælp, som «Peer Gynt». Alt, som ligger mit Arbejde ivejen, Alt, jeg af hele min Sjel hader, er her tilstede og saaledes gjenoudænget, at der skal 400 Præster sammen forat Prøve et Sidestykke af Opdragelse, og aarker da endda kun at aabne Sindene for Bogen, men ikke at gjøre dens Gjærning . . .

Kjære Ibsen, jeg har altid holdt saaledes af dig . . .

Jeg elsker din Troskab mod vaare store Maal, fra Danskesagen til det mest ideale. Jeg elsker din Harme, jeg elsker det Mod, den har udrustet. Jeg elsker din Styrke, jeg elsker din Uvorrenhed, ak, gjorde den ikke, som Sjøsmag paa Kysten efter kvalm Luft i Sygeværrelset, alle mine Tanker latterfyldte, daadslystne, hensynsløst sandfærdige, saa Lidet blev Lidet, og Stort til Glands og Lue over min Længsel. Jeg kunde give mig til at bande, som havde jeg for længe talt Fransk i en Salon, og trængte Norsk.

. . . slut aldrig med at sende Bøger ud som «Peer Gynt», saa længe du kan svinge et Sværd . . .

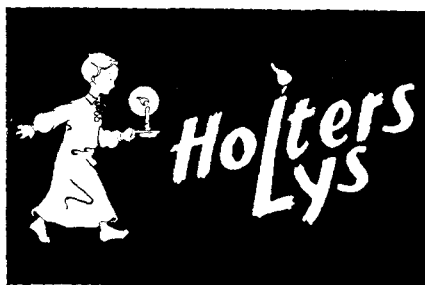
Jeg har Meget at skrive til dig om, men dette Brev kan Intet tage med; thi det er et Kjærlighetsbrev og intet Andet, og svarer du ikke paa det, og det strax, saa er du da det største Ørske. ---

Din hengivne

Bjørnstjerne Bjørnson.

Men alle var ikke like begeistret. Ibsen ble sogar beskyldt for tanksvindel og mangel på kunstnerisk ærlighet. I et temmelig rasende brev til Bjørnson sier han da de berømte ord:

«Min bog er poesi; og er den det ikke, så skal den blive det! Begrepet poesi skal i vort land, i Norge, komme til at bøie sig efter bogen . . .»

*Det skal være fest
over storsalen i huset*

Alt i tekstiler og papir
for scenen og dekorasjoner
finner De hos

G. A. Carlsen

Tollbugaten 11, Oslo Telefon 42 29 02

Riksteateret gir forslag og veiledning
i samråd med meg

... et yrt nationalt Hallingkast, som tog Bjelken, gjemte den dybeste Livsironi, -- og Aases død!» skrev Jonas Lie i 1898 om «Peer Gynt». Og i 1910 sa en annen dikter, Nils Kjær i en tale bl. a.:

«Middagshoiden i Ibsens Liv betegnes af den Sommer paa Ischia, da han skrev paa Peer Gynt, hans største Tilskud til Verdenslitteraturen og norsk Aands rigeste, evigste Manifestation . . . Han har vovet mere og villet mægtigere i dette Værk end nogen anden norsk Digter. Han har havt Generaloppgjør paa egne og Menneskehedens Vegne. Han har, som han ved en anden Leilighed siger, holdt Dommedag over sig selv. Han har udforsket den gyntske Natur i sig, udforsket den for at udrydde den; han har egenmægtig, egenhændig udstukket sin Bane, dokumenteret sin Frihed, truffet Valget, tildømt sig sin Opgave, den at være sig selv; ensom, søgende og ulykkelig for at være for andre, for Tiderne. Skægterne, for dem som har Øren til at høre med. Han har med dette Værk taget paa sig Geniets umaadelige forpliktelse.»

Det var for 50 år siden. La oss se på etpar av de senere utfølelsene om «Peer Gynt», for å konstatere om oppfatningen av Ibsens verk har endret seg. Foran den nynorske oppførelsen av «Peer Gynt» på Det Norske Teatret i 1948, skrev teatersjef Hans Jacob Nilsen i sitt skrift «Peer Gynt. Eit antiromantisk verk»:

«Ein nærmar seg ikkje eit slikt meisterverk utan med den djupaste vyrdnad. Ein leitar og leitar for å finne inn til det avgjerande, finne uttrykkformer som kan få det fram på ein klår og synleg måte i den sceniske framføringa. Skulle det lykkast for eit teater å gje ei fullkomen avspeling av dette strøymande, ufatteleg rike verket, dette veldige fantasifloget, skulle vi dekkje av dei lag på lag i vår eiga sjel som dikteren borar seg inn til, då måtte vi som arbeider med det, òg vera geni. Det er vi Gud betre oss ikkje, men eg kan trygt seia så mykje at vi går til arbeidet med det alvor og den brennande interesse som ei så stor oppgåve kan gje ein.»

Og så lar vi til slutt Francis Bull få ordet:

«Jeg tror mangfoldige av mine landsmenn vil være enige med meg i at dersom vi ble nødt til å dra til et fremmed land, og bare kunne ta med oss en eneste bok, da ville vi velge «Peer Gynt», --- så fylt er den av norsk natur og lynde, norsk fantasi og forestillingsliv, norsk tone og språkføring, at en med denne boken i kofferten ville kunne ha følelsen av liksom å bære selve Norge med seg.»

Regntøy

Drakter

Sportsklær

ØISTEIN STOKKELAND & CO.

KONFEKSJONSFABRIKK - OSLO

Mesterkokken gir et godt råd:

Enhver husmor bør alltid bruke

IDUN

kvalitetsproduktene

Sennep	} i praktiske gode og aktuelle pakninger
Eddik	
Majones	
Kaviarmajones	
Dressing	

IDUN FABRIKKER A.S

MOSS

Nytt syn på Peer Gynt

Den unge litteraturhistoriker Egil A. Wyller har i sitt essay «Peer Gynt-skikkelsens dramatiske enhet» («Fra Homer til Heidegger», Oslo 1959), levert et interessant bidrag til tolkningen av Peer Gynt som dramatisk skikkelse. Wyller hevder at å klebe etiketten «fantast» på Peer Gynt og dermed sette ham i bås med andre levende og litterære fantaster, er altfor lettvindt og dessuten galt. Peer er kunstner, hevder han. Den unge Peer hadde evner i seg til noe stort. Når han forteller om sine bedrifter, om bukkerittet, om fanden i nøtta, er det ikke for å servere klossete løgner. Han dikter tvertimot videre på historier han kjenner når han føler behov for det, mens han til andre tider bare ved sin skapende fantasi holder tilhøreren fangen. «Slott over slott seg bygger . . .», dødsrittet med mor Åse, det er noe av det mest fullkomne i norsk poesi, og det er jo Peer som dikter, ikke Ibsen!

Peer føler seg eslet til noe stort, han finner bare ingen plattform å stå på, vet ikke hvor hans kongsgård ligger. Og som han jager om etter seg selv, etter livets mening med seg, og bare søker i sitt eget sinn, utviskes for ham skillet mellom liv og dikt, mellom liv og virkelighet. Men den opprinnelige, edle kjernen i ham, *den* er det Solveig ser og den er det som betar henne.

I 4. akt har hans følelsesliv tørket inn, det er blitt lavt under taket i hans drømmers hus. Han siterer ustanselig, andre eller seg selv, originaliteten er borte. Tilbake er et utvendig konversasjonstalant. Hele 4. akt er en besk satire over livet på Rondefolkets trivielle plan, sier Wyller. Nå er Peer blitt en slave av deres trefoldige fristelser: Elskov, makt og ære. Han er blitt sitt eget fotografiske negativ.

Men i 5. akt finner han etter hvert langsomt tilbake til sitt yngre

Har De kulturelle og sosiale interesser?

NANSENKOLEN

NORSK HUMANISTISK AKADEMI

LILLEHAMMER

Åndshistorie, politikk, retts- og samfunnsvitenskap,
litteratur og kunst

Skriv etter plan for våre kurser

jeg. Hvert blad som plukkes av løken, hvert nøste som ruller og hver duggedråpe som faller er med på å vise ham veien. Og til slutt bryter den ekte Peer helt igjennom; den forstenede gamling er vendt tilbake til livet, til følelseslivet, drømmen tar atter bolig i hans sjel: «Hils fra Peer Gynt, bror stjernerap! Lyse, slukne og forgå i et gap . . .»

Peer utsetter seg selv, hans lengsel etter det høye og rene gjør alt det trivielle til intet. «Jeg vil oppad, høyt, på den bratteste tinde . . . stirre meg trett på det lovede land . . .» Tvers gjennom Boygen og Dovretrollene har han banet seg vei fram til Solveig, -- ren, «som han sprang i Guds tanke frem». Samtidig har Peer funnet tilbake til tilskuernes sympati. Derfor glir stykkets siste scene vakkert og konsekvent inn i helheten, slutter Egil Wyller sin artikkel. I dette korte utdrag blir det ikke plass til annet enn korte hopp fra en konklusjon til den neste. Men forfatteren viser klart og ved en rekke eksempler hvordan Peers utvikling skjer fra scene til scene, og hvordan det er den umåtelig fengslende Peer Gynt-skikkelsen som binder den mangslungne handlingen sammen til en helstøpt dramatisk enhet.

RIKSTEATRETS STYRE:

Hans Heiberg, formann, forfatterinnen Halldis Moren Vesaas, nestformann, skuespillerinnen Ragnhild Hald, bonde Einar Hovdhaugen, personalsjef Alf Sjørn.

Varamenn: Rektor Eivind Esp, forfatteren Einar Skjæraasen, skuespillerinnen Ella Hval, stortingsmann Harry Klippenvaag, folkehøgskulestyrar Stein Fossgard.

Teatersjef: *Frits von der Lippe.*

Turnésjef: *Karl Eilert Wiik.* Kontorsjef: *Eivind Hjelmtveit.*

Programredaksjon: Pressesekretær *Øystein Øystå.*

Riksteatret kjører på Viking bildekk

På Røros bor Riksteateret
alltid på det moderne

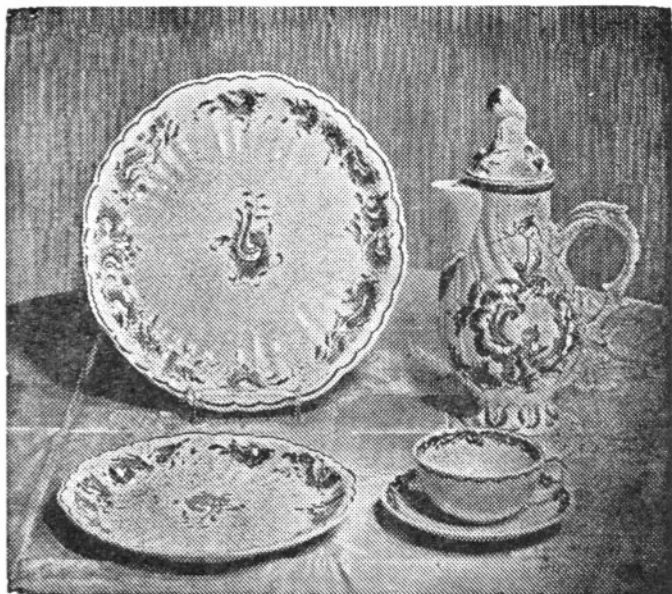
RØROS TURISTHOTELL

150 senger - 10 garasjer - alle rettigheter

Vertskap:

Ellen & Gunnar Aaslund

Herrebøe-Kopier

Som en honnør for landets første fajansefabrikk, Herrebøe-fabrikkens grunnleggelse for 200 år siden laget vi til den store minneutstilling i Kunstindustrimuseet i Oslo kopier av et frokostservise fra Herrebøe-fabrikken

Disse Herrebøe-kopier er blitt mottatt av publikum med stor interesse og begeistring, og vunnet anerkjennelse på sakkyndig hold. Herrebøe-kopiene er nå i handel i landets glass- og stentøyforretninger. De vil kun bli framstilt i et begrenset antall.

A/S EGERSTUNDS FAYANSEFABRIKS CO

Peer Gynts dikter:
HENRIK IBSEN

Samlede verker

i 6 myke helskinnsbind

«Ibsen blir ikke foreldet. Han er alltid like aktuell og hvert nytt slektledd vil gjerne lese ham — og behøver å lese ham.»

VÅRT LAND

Hvert bind er på ca. 400 sider, og verket koster innbundet i særdeles delikate røde helskinnsbind bare kr. 145,00. Kan betales i rimelige rater.

GYLDENDAL